

Vesihuoltolaitoksen taksat 1.1.2027 alkaen

Teknltk 28.05.2026 § 54
162/02.05.00/2022

Tiivistelmä

Vesihuoltolain lähtökohta on, että vesihuoltolaitoksen kustannukset ja saneerausinvestoinnit pitää kattaa vesi- ja jätevesimaksuilla.

Selostus asiasta

Pöytyän vesihuoltolaitoksen taksat 1.1.2027 alkaen

Pöytyän vesihuoltolaitoksen taksoja on tarkistettu viimeksi 1.9.2025. Talousveden käyttömaksuja korotettiin veden osalta 0,05 €/m³ ja jäteveden käyttömaksua 0,15 €/m³. Taksa astui voimaan 1.1.2026.

Swecon vuonna 2025 laatiman saneeraustarveselvityksen mukaan Vesihuoltolaitoksen talous on kestävämmällä pohjalla. Jopa ilman saneerausinvestointeja jäteveden kustannuksia ei saada katettua jätevesimaksuilla, mikä on vesihuoltolain lähtökohta. Myös vesihuoltolaitoksen kassavarat, eli taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämäkertymä kuluu loppuun nopeasti. Vedenkäyttäjien ja vedenkäytön väheneminen laskee tulopohjaa ja inflaatio nostaa menojen määrää. Tämän vuoksi suositellaan vesihuoltomaksujen korottamista vuosittain 10 prosentilla, kuitenkin pitäen veden käyttömaksu alle 3 eurossa (alv 0 %) ja jäteveden alle 5 eurossa (alv 0 %). Korotuksilla vesihuoltolaitoksen tulos saadaan tasapainoon 2027 mennessä ja investointitasoa pystytään tasaisesti nostamaan vuoteen 2035 asti. Taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämä tasoittuu lähtötasolle vuoteen 2030 mennessä. Maksukorotuksilla mahdollistetaan myös Pihlava-Aura vesijohdon saneeraus yhdessä muiden kriittisten saneerausten kanssa.

Vesihuoltopalveluista perittävät maksut vesihuoltolaki (18 § ja 19 §)

Jo aiemmin vesihuoltolaisissa kantavana periaatteena ollut kustannusten kattaminen asiakasmaksuilla on entistä vahvemmin esillä uudistetuissa vesihuollon maksuja koskevissa pykälissä. 18 §:n mukaan maksutaso sidotaan uuden 9 a §:n mukaisessa vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelmassa esitettyihin investointi- ja käyttökustannuksiin. Samaan aikaan maksujen tulee kuitenkin olla kohtuulliset ja tasapuoliset kuten aiemminkin. Näiden tavoitteiden yhteensovittaminen voi olla haasteellista erityisesti toiminta-alueilla, joilla asiakkaita on vähän verkostopituuteen nähden. Tällaisten tilanteiden välttämiseksi kunnan on erittäin tärkeää kiinnittää huomiota vesihuoltolaitosten uusiin ja tarkistettaviin toiminta-aluerajauksiin.

Vesihuoltolaitoksen omistajan on mahdollista edelleen saada laitoksen liiketoiminnasta kohtuullista tuottoa, mutta sen edellytyksenä on aiemmasta poiketen vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelmassa esitettyjen investointikustannusten kattaminen pitkällä aikavälillä laitoksen asiakasmaksuilla.

Uudistetun lain 19 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta perusmaksua ja käyttömaksua. Perusmaksun perimisvelvoite on uusi ja tarkoituksena on mahdollistaa vesihuoltolaitoksen kiinteiden, veden

kulutuksesta tai jäteveden vastaanotosta riippumattomien kustannusten kattaminen aiempaa paremmin kulutuksesta riippumattomalla maksulla. Laissa ei oteta kantaa perusmaksun määrään tai osuuteen vesihuoltolaitoksen maksutulosta. Laitos voi periä myös muita maksuja asiakkailleen tuottamistaan vesihuollon palveluista.

Maksujen aiempaa tarkemman kustannusvastaavuuden vuoksi on nyt säädetty, että liittymismaksujen ja perusmaksujen tulee olla erisuuruiset toiminta-alueen eri osissa, mikäli tämä on tarpeen kustannusten oikean kohdentamisen vuoksi tai muusta vastaavasta syystä. Säännöstä on kustannusten kohdentamistavoitteen näkökulmasta tiukennettu aiemmasta, mutta tarkoituksenmukaista ei liene siirtyä kovin pienipiirteiseen liittymismaksujen tai varsinkaan perusmaksujen alueelliseen variointiin.

Vesihuoltolaitoksen tulee saattaa maksut uudistetun lain mukaisiksi 31.12.2027 mennessä, eli samaan aikaan kuin vesihuoltolaitoksella tulee olla laadittuna omaisuudenhallintasuunnitelma ja kunnalla vesihuoltosuunnitelma. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on aiemmin linjannut, että kohtuullinen vesihuoltomaksujen korotusten vuotuinen kustannusvaikutus asiakkaalle voisi olla enintään 15 %. Joillakin vesihuoltolaitoksilla voikin syntyä tilanne, jossa maksujen tarkistaminen tasolle, jolla voidaan kattaa omaisuudenhallintasuunnitelmaan sisällytetyt investoinnit, vaatii maksukorotuksia useita vuosia peräkkäin, jotta kertakorotukset eivät muodostu kohtuuttomiksi. Tarvittaessa maksutason tarvittavasta ja hallitusta korottamisesta onkin hyvä laatia suunnitelma.

Aiemmasta poiketen laki mahdollistaa nyt myös käyttömaksun vaihtelun vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen eri osissa edellä kuvatuilla perusteilla, mutta vesihuoltolaitos voi jatkossakin halutessaan periä kaikilta asiakkailtaan samansuuruista käyttömaksua. Erisuuruiset käyttömaksut voivat olla joissain tapauksissa perusteltuja esimerkiksi vesihuoltolaitosten yhdistyessä ja käytettäessä eri vedenottamoja tai jätevedenpuhdistamoja.

Lain 19 §:ään on selvyuden vuoksi lisätty uusi momentti, jonka mukaan vesihuoltolaitos voi periä perusmaksua, käyttömaksua, liittymismaksua ja muita maksuja myös huleveden viemäroinnistä

Tämän hetkinen Pöytyän talousveden käyttömaksu on 1,30 €/m³ (alv 0%) ja jäteveden käyttömaksu 2,20 €/m³ (alv 0%). Kohtuullinen taksojen korotus on n. 4 - 6 %, jolloin uusi talousvesimaksu olisi 1,35 €/m³ (alv 0%), korotus 0,05 €/m³ ja jätevesimaksu 2,30 €/m³ (alv 0%), korotus 0,10 €/m³. Nykyiset perusmaksut ovat sekä veden että jäteveden osalta omakotitalojen ja vapaa-ajan asuntojen kohdalla 25 €/v (alv 0%) ja muiden rakennusten kohdalla 55 €/v (alv 0%).

Vesihuoltolaitoksen sääntöjen mukaan taksojen korotuksesta tulee tiedottaa asiakkaille vähintään kuukautta ennen muutosten voimaantuloa. Asiasta tiedotetaan myös kunnan kotisivuilla

Valmistelija

tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että Pöytyän vesihuoltolaitoksen uudet taksat 1.1.2027 alkaen ovat seuraavat: Talousveden käyttömaksu 1,35 €/m³ ja jäteveden käyttömaksu 2,30 €/m³. Maksuihin lisätään alv 25,5 %.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.